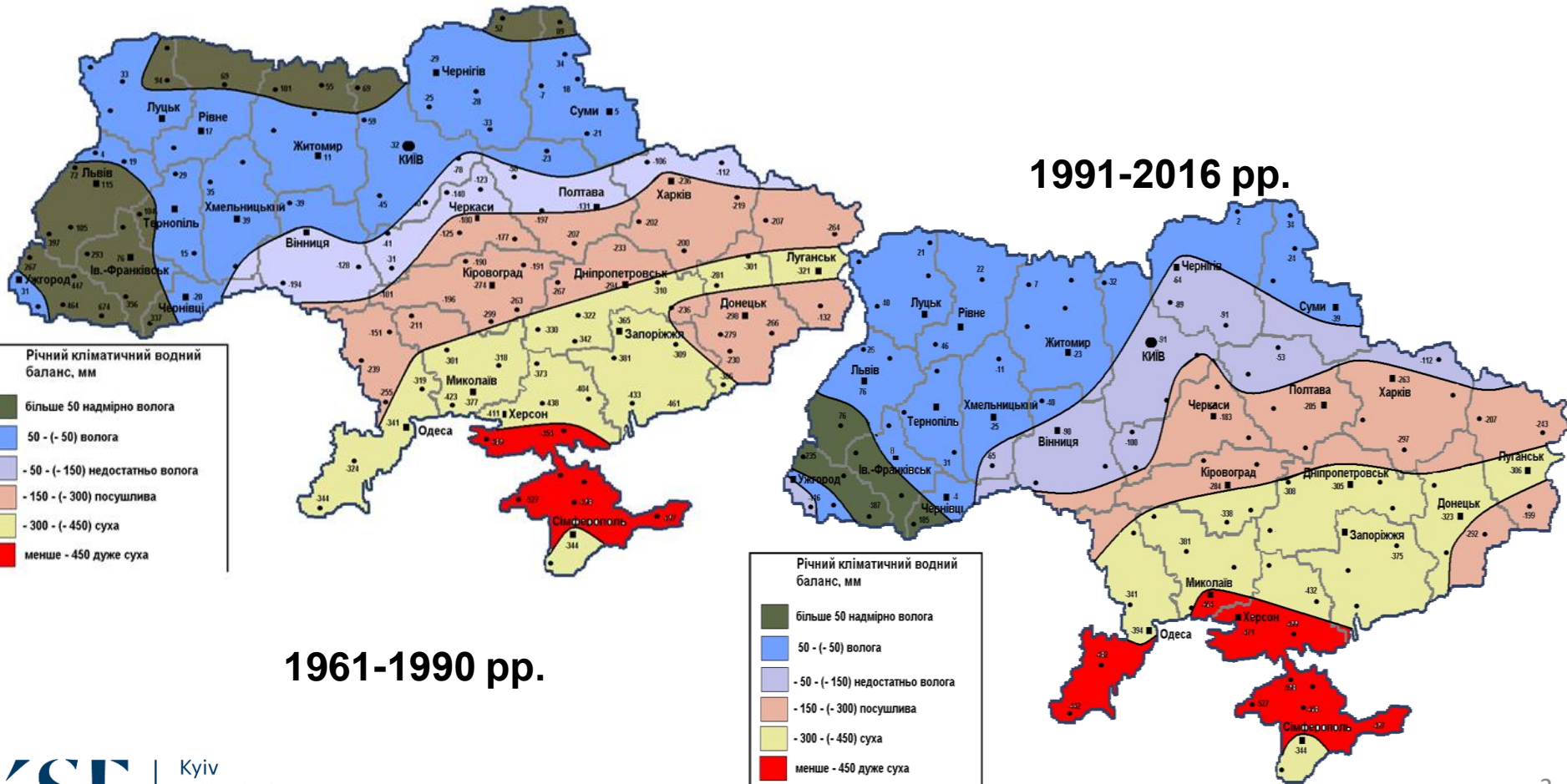

АГРОБІЗНЕС В УКРАЇНІ В УМОВАХ ЗМІНИ КЛІМАТУ

Олег Нів'євський

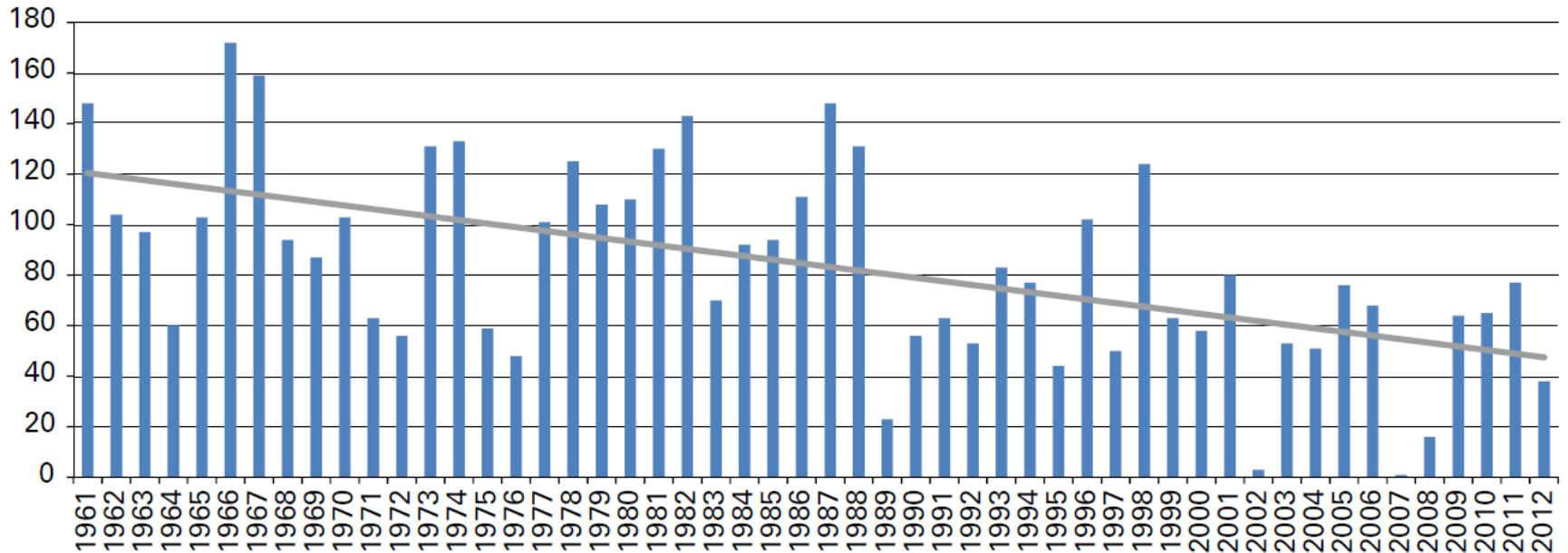
Київська школа економіки

ЗМІНА ВОДНОГО БАЛАНСУ

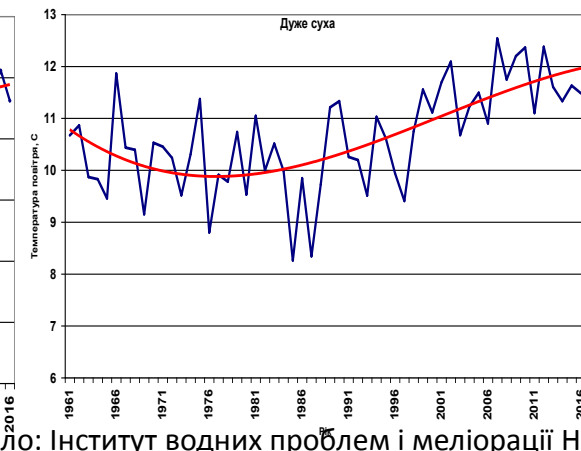
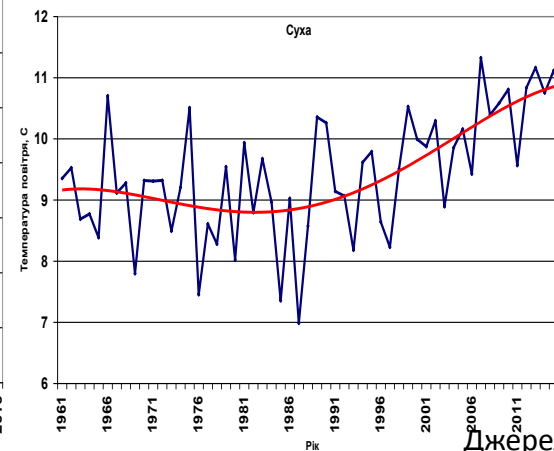
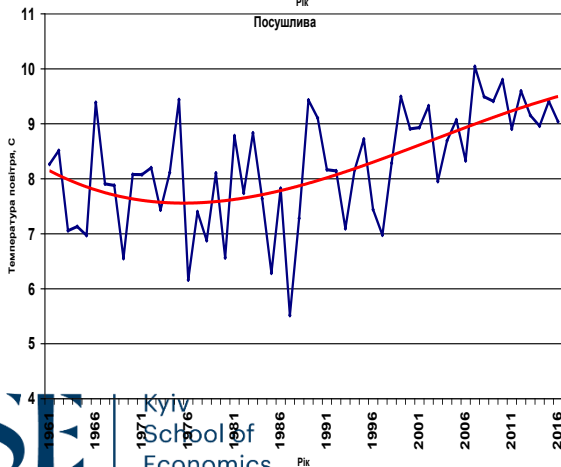
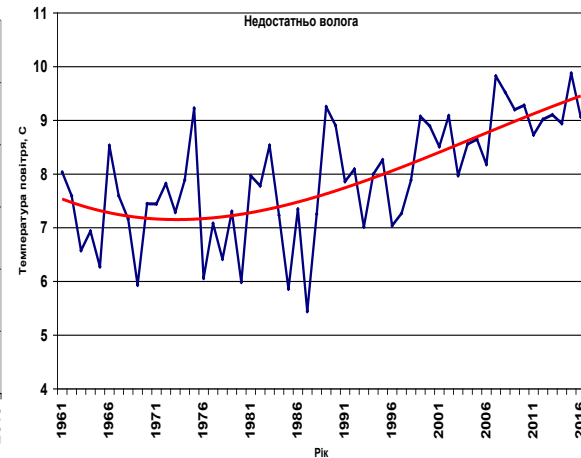
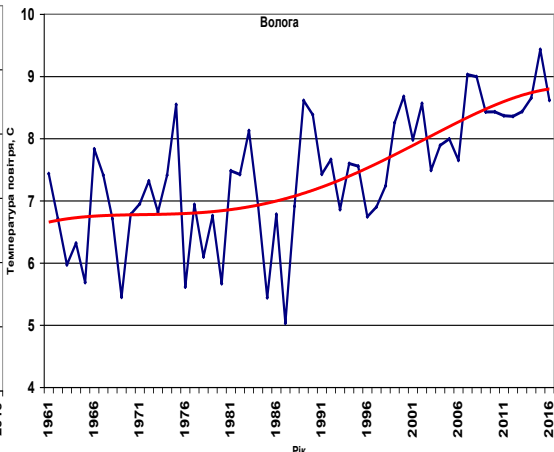
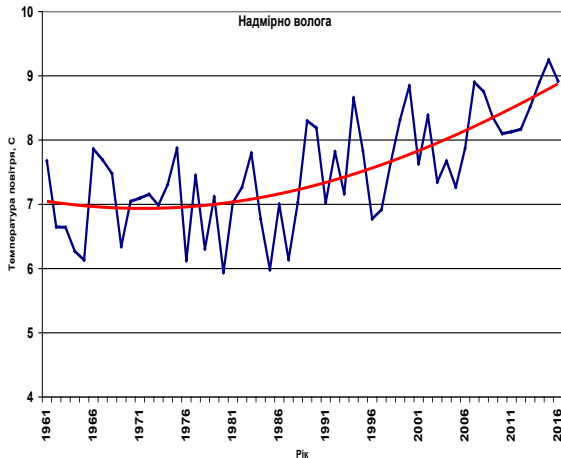
ЗМІНА ВОЛОГОСТІ ГРУНТУ НА ПРИКЛАДІ БАШТАНКИ (МИКОЛАЇВСЬКА ОБЛ)

Заміри вологості першого метру ґрунту, щороку на 28 травня, пшениця. Баштанка

Джерело: Адаменко (2012). ФАО/Світовий банк: Родючість ґрунтів як запорука стійкості до змін клімату

СЕРЕДНЬОРІЧНА ТЕМПЕРАТУРА ПОВІТРЯ, 1961-2016 РР.

ДИНАМІКА ВОДНОГО БАЛАНСУ В ЦИФРАХ

ВІДНОСНІ ПЛОЩІ ЗОН УКРАЇНИ З РІЗНИМ РІВНЕМ ГІДРОТЕРМІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

№ зони	Шкала КВБ, мм	Якісна оцінка	Відносна площа зони, % до загальної території України		
			1961-1990 рр.	1991-2016 рр.	± до 1961- 1990 рр.
I	Більше 50	Надмірно волога	12,5	4,5	- 8,0
II	-50 – (50)	Волога	32,0	30,0	-2,0
III	-50 – (-150)	Недостатньо волога	10,0	16,0	6,0
IV	-150 – (-300)	Посушлива	23,0	20,0	-3,0
V	-300 – (-450)	Суха	18,5	22,0	3,5
VI	Менше -450	Дуже суха	4,0	7,5	3,5

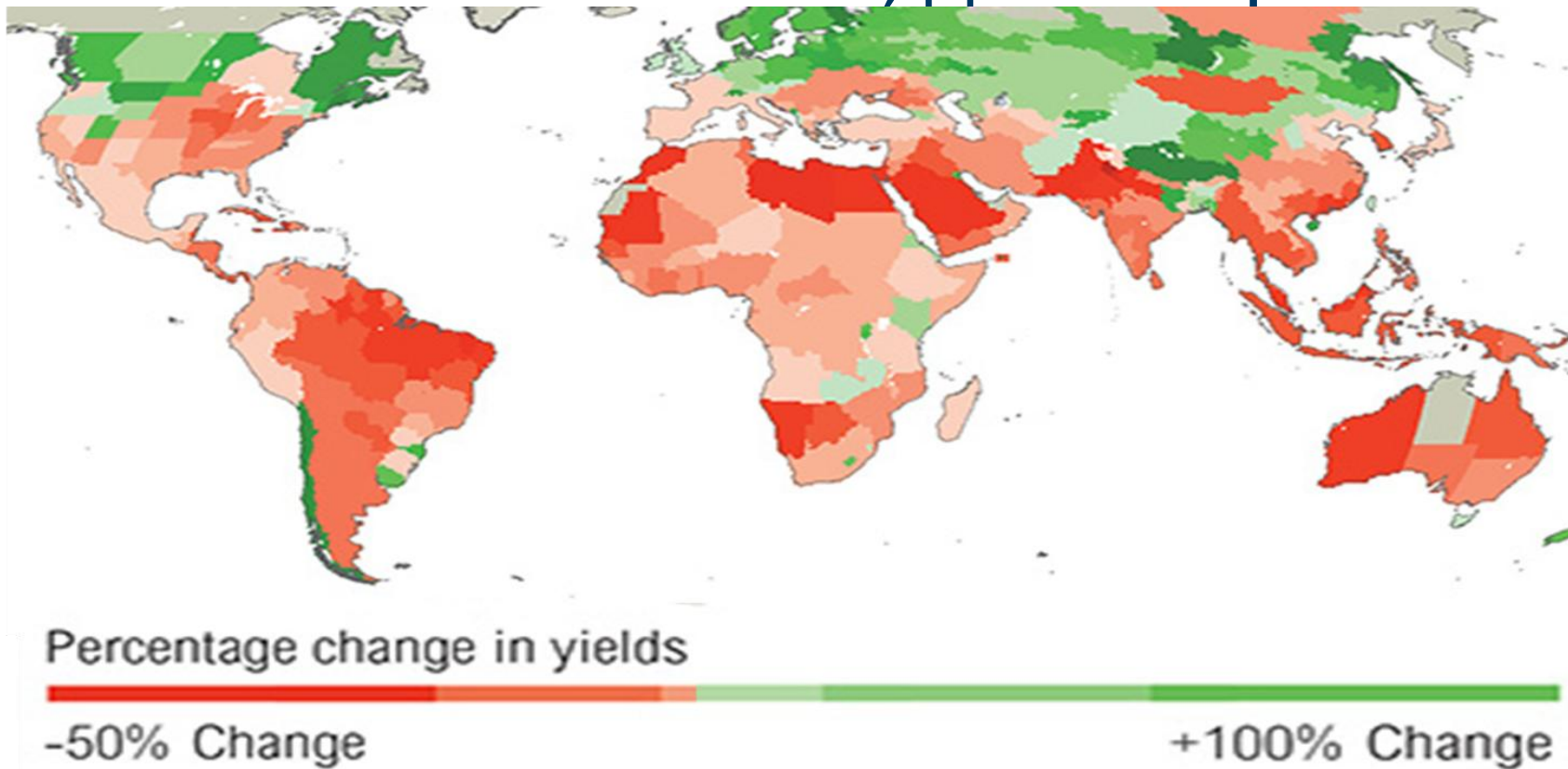
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РІЛЛІ ВОЛОГОЮ

РОЗПОДІЛ ПЛОЩ РІЛЛІ ЗА РІВНЕМ ДЕФІЦИТУ ВОДНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

ЗОНА	Всього, млн.га	Площі ріллі по зонах зволоження											
		надмірно волога, > 50		волога, 0		недостатньо волога, -100		посушлива, -250		суха, -350		дуже суха, < - 450	
		млн.га	%	млн.га	%	млн.га	%	млн.га	%	млн.га	%	млн.га	%
Степ	14,9	-	-	-	-	0,05	0,3	3,34	22,3	8,7	58,2	2,86	19,1
Лісостеп	11,3	0,1	0,9	3,39	30,1	4,01	35,7	3,76	33,4	-	-	-	-
Полісся	4,9	0,57	11,6	3,57	73,3	0,73	15,1	-	-	-	-	-	-
УКРАЇНА	31,1	0,66	2,1	6,963	22,4	4,8	15,4	7,1	22,8	8,7	28,0	2,86	9,2

Джерело: Інститут водних проблем і меліорації НААН

ОЦІНОЧНА ЗМІНА ВРОЖАЙНОСТІ ЧЕРЕЗ ЗМІНИ КЛІМАТУ, до 2050 р.

Джерело: Vincelette (2017). World Bank

ВПЛИВ НА АГРОБІЗНЕС

- Зміна клімату впливає на агробізнес через:
 - Стан ґрунтів (наприклад, ерозія, втрата поживних речовин, засолення тощо);
 - ФАО/Світовий Банк: щорічно Україна втрачає близько 500 млн. тон ріллі через ерозію (а це 24 млн.т. гумусу, 1 млн.т. азоту, .7 млн.т. фосфору, 9.7 млн.т. калію =>
 - **5 млрд. дол США втрат щорічно!** або 160 дол. на га
 - Для порівняння: аграрний ВВП за 2016 рік – 10 млрд. дол США!!!
 - Забезпеченість вологою (опади та випаровування/водний баланс)
 - Послуги екосистем (наприклад, запилювачі)

ЩО РОБИТИ?

- АГРОБІЗНЕС:
 - Технології землеробства із меншим «використанням плуга»
 - Точне землеробство/ менеджмент водних ресурсів
 - Більше використання зрошення тощо
- ДЕРЖАВА:
 - Стратегія адаптації аграрного сектору до змін клімату? (запровадження climate-smart технологій, особливо для малих та середніх форм господарювання)
 - Земельна реформа (скасування мораторію)/ моніторинг стану ґрунтів
 - Запровадження повноцінного агрострахування